

UTTU SERIES

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

ТОМ II

ПЕРЕКЛАД З АНГЛІЙСЬКОЇ

За загальною редакцією Олександра Кальниченка
та Леоніда Черноватого

Вінниця
Нова Книга
2020

УДК 81'25(031)

E64

*Затверджено рішенням Ради Всеукраїнської спілки викладачів перекладу як науково-довідкове видання (протокол № 6 від 22 жовтня 2019 р.)
та кафедрою перекладознавства імені Миколи Лукаша Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 4 від 21 листопада 2019 р.)*

Автори українських перекладів:

Андрейчук Надія, Вуколова Катерина, Гладун Ірина, Грабовецька Ольга, Дзера Оксана, Зірка Віра, Івахненко Антоніна, Кальниченко Олександр, Карагодін Роман, Коваленко Людмила, Кравцова Марія, Кушнір Лілія, Лев Іванна, Літвіняк Олександра, Наняк Юлія, Новіков В'ячеслав, Одрехівська Ірина, Ребрій Олександр, Рудакевич Юлія, Рушак Олена, Сташків Галина, Ташченко Ганна, Хасхачик Валерія, Черноватий Леонід.

Original editions:

“Handbook of Translation Studies -Volume 1” – Gambier, Y. and van Doorslaer, L. – editors. John Benjamins Publishing Company. (2010)

“Handbook of Translation Studies -Volume 2” – Gambier, Y. and van Doorslaer, L. – editors. John Benjamins Publishing Company. (2011)

“Handbook of Translation Studies - Volume 3” – Gambier, Y. and van Doorslaer, L. – editors. John Benjamins Publishing Company. (2012)

“Handbook of Translation Studies - Volume4” – Gambier, Y. and van Doorslaer, L. – editors. John Benjamins Publishing Company. (2013)

Загальна редакція українського тексту: Кальниченко О. А., Черноватий Л. М.

Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 2 : пер. з англ. / за ред.: Іва Гамб'є та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 276 с. (Серія UTTU Series).
ISBN 978-966-382-459-8(серія)
ISBN 978-966-382-844-2

Зацікавленому читачеві пропонується український переклад другого тому однієї з найвідоміших у світі праць у галузі теорії перекладу – «Енциклопедія перекладознавства» видавництва «Бенджамінз». Другий том охоплює статті таких відомих спеціалістів у цій сфері як Пол Ф. Бандія, Елен Бюзелен, Єрун Вандале, Ів Гамб'є, Шехназ Гюрчалар, Дірк Делабастіта, Люк ван Дорслар, Девід Катан, Софія Коліна, Кайса Коскінен, Кірстен Малмк'єр, Рейне Мейларгс, Барбара Мозер-Мерсер, Браян Мосоп, Шерон О'Брасн, Керол О'Саліван, Оуті Палопоскі, Ніке Покорн, Джеймс Сент-Андре, Шері Саймон, Гідеон Турі, Ендрю Честерман, Кристина Шефнер та інших.

Для перекладознавців, студентів і викладачів філологічних та перекладацьких відділень (факультетів) закладів вищої освіти, аспірантів, фахівців, які прагнуть розширити власні знання у сфері перекладознавства, а також для перекладачів.

УДК 81'25(031)

ISBN 978-966-382-459-8(серія)
ISBN 978-966-382-844-2

© John Benjamins Publishing Company, 2020
© Автори українських перекладів, 2020
© Кальниченко О. А., редактування, 2020
© Черноватий Л. М., редактування, 2020
© ПП “Нова Книга”, 2020

Зміст

Editors' Preface to the Ukrainian Translation	5
Передмова редакторів англomовного видання до його перекладу українською мовою	7
Передмова до серії (UTTU Series)	9
Вступ	10
Агенти перекладу (<i>Agents of translation</i>)	13
Елен Бюзелен (пер. Леоніда Черноватого)	
Гібридність і переклад (<i>Hybridity and translation</i>)	22
Шері Саймон (пер. Ірині Одрехівської)	
Гра слів у перекладі (<i>Wordplay in translation</i>)	28
Єрун Вандале (пер. Іванни Лев)	
Деконструкція (<i>Deconstruction</i>)	33
Ділек Діздар (пер. Людмили Коваленко та Олександра Кальниченко)	
Дистанційний переклад (<i>Remote interpreting</i>)	41
Барбара Мозер-Мерсер (пер. Вячеслава Новікова)	
Інституційний переклад (<i>Institutional translation</i>)	46
Кайса Коскінен (пер. Юлії Наняк)	
Колективний переклад (<i>Collaborative translation</i>)	54
Шерон О'Браєн (пер. Юлії Рудакевич)	
Контроль / Оцінювання (<i>Evaluation / Assessment</i>)	60
Соня Коліна (пер. Леоніда Черноватого)	
Культуроорієнтовані підходи (<i>Cultural approaches</i>)	67
Кристіна Марінетті (пер. Олександра Кальниченко)	
Лінгвістика і переклад (<i>Linguistics and translation</i>)	74
Кірстен Малмк'єр (пер. Віри Зірки та Катерини Вуколової)	
Медичний письмовий та усний переклад (<i>Medical translation and interpreting</i>)	83
Вісент Монталт (пер. Ганни Тащенко)	
Метафори перекладу (<i>Metaphors for translation</i>)	89
Джеймс Сент-Андре (пер. Галини Сташків)	
Методологія перекладознавства (<i>Methodology in translation studies</i>)	93
Пітер Флін та Ів Гамб'є (пер. Олександра Ребрія)	
Міноритарні мови і переклад (<i>Minority languages and translation</i>)	104
Алберт Бранчадель (пер. Леоніда Черноватого)	
Напрямок перекладу (<i>Directionality</i>)	110
Ніке К. Покорн (пер. Марії Кравцової)	
Нейролінгвістика та усний переклад (<i>Neurolinguistics and interpreting</i>)	114
Барбара Арєнс (пер. Леоніда Черноватого)	
Одомашнювальний та очужувальний переклади (<i>Domestication and foreignization</i>)	118
Оуті Палопоскі (пер. Олександра Кальниченко)	
Паратексти (<i>Paratexts</i>)	122
Шехназ Тахір-Гюрчалар (пер. Олександра Кальниченко)	

Переклад поезії (<i>Poetry translation</i>)	127
Френсіс Р. Джоунз (пер. Валерії Хасхачик)	
Переклад реклами (<i>Advertising translation</i>)	136
Кристина Вальдес (пер. Антоніни Івахненко)	
Перекладацькі універсалії (<i>Translation universals</i>).....	141
Ендрю Честерман (пер. Олександра Кальниченко)	
Перекладознавчі бібліографії (<i>Bibliographies of translation studies</i>).....	148
Люк ван Дорслар (пер. Марії Кравцової)	
Політика перекладу (<i>Translation policy</i>)	153
Рейне Мейлартс (пер. Ірини Одрехівської та Олександра Кальниченко)	
Порівняльні підходи до перекладу (<i>Comparative approaches to translation</i>).....	161
Сес Костер (пер. Романа Карагодіна)	
Природний перекладач і тлумач (<i>Natural translator and interpreter</i>).....	166
Ракеле Антоніні (пер. Леоніда Черноватого)	
Проблема перекладу (<i>Translation problem</i>).....	169
Гідеон Турі (пер. Антоніни Івахненко)	
Псевдопереклад (<i>Pseudotranslation</i>)	175
Керол О'Саліван (пер. Олександра Кальниченко)	
Редагування (<i>Revision</i>)	179
Браян Мосон (пер. Лілії Кушнір)	
Реалії (<i>Realia</i>).....	185
Ритва Леппігальме (пер. Олександра Ребрія)	
Статус письмових перекладачів (<i>Status of translators</i>)	191
Девід Катан (пер. Олександр Литвіняк)	
Статус усного перекладача (<i>Status of interpreters</i>).....	199
Сесилія Ваденишо (пер. Олени Руцзак)	
Стилістика і переклад (<i>Stylistics and translation</i>).....	206
Джин Боуз-Байер (пер. Ольги Грабовецької)	
Теорія перекладацької діяльності (<i>Theory of translatorial action</i>)	212
Кристина Шефнер (пер. Надії Андрейчук)	
Усна традиція і переклад (<i>Orality and translation</i>).....	219
Пол Ф. Бандіа (пер. Ірина Гладун)	
Художній переклад (<i>Literary translation</i>).....	225
Дірк Делабастіма (пер. Оксани Дзери)	
Предметний покажчик	238

Науково-довідкове видання

Енциклопедія перекладознавства. Том II

Загальна редакція українського тексту: Кальниченко О. А., Черноватий Л. М.

Редактор *С. І. Мазур*
Комп'ютерна верстка: *Г. А. Пешков*

Підписано до друку 15.07.20. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 22,68. Зам. № 2006.

ПП "Нова Книга"
21029, м. Вінниця, вул. М. Васька, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
(067) 6562650, (063) 5270178
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua